

טיב הקהילה

ב"ד

בחד - בחקותי
כ"ב אייר תשפ"ג
 זמני הדלקת הנרות ומצ"ש
6:51 הדרה"ג
8:07 מוצ"ש"ק
8:45 ר"ת
 סוף זמן קריאת שמע ותפילה
9:44 סו"ת א' | **8:18** סו"ת א'
10:16 סו"ת ב' | **9:07** סו"ת ב'
המנים לפי ששון קיץ
 לילן מס':
675

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

לפעמים אין לנו יודעים להם טעם וסמך בתורה, ועל אלו מוטל עלינו להתחזק מתוך הבנה שגם אם מחמת קוצר השגתנו אין לנו יודעים טעמי המנהגים יש לכל מנהג טעם וענין נשגב, ולא נהגו אבותינו בשום מנהג אם לא שראו לכך הכרח וסמך מן התורה, ואם כן הרי גם אלו הן גופי תורה.

בעיקר צריכים אנו חיזוק כשמדובר במנהגים שהם רק נחלת היחידים ורוב אחינו בני ישראל לא נהגו בה ככלל כי אמור יאמר האיש שאבותיו הקפידו על מנהג

כעין זה שאין קיומה נחוצה לו, ונימוקו עמו, שאם מנהג זה הוא מנופי תורה, הרי מוטלת חיובה על כל ישראל, ולמה אינה מקובלת כי אם בבית אבותיו? אין זה כי אם מנהג שאחד מאבותינו ראה לנכון לקיימה מסיבה פרטית או זמנית, אולם לא היה זה סיבה להעבירה גם מדור לדור, וכיון שכן אנהוג מעתה ככל בית ישראל...

אמנם זאת עליו לדעת, כי מה שלא נהגו רוב תפוצות ישראל במנהגים שונים אינה ראיה כלל שאין לאלו המנהגים שורש בתורה, שהרי גם מלפנים הייתה זאת בישראל שמקצת העם נהגו במנהגים מסוימים שרק עליהם הוטל החיוב לקיימם ולא על אחר זולתם.

ותא חזי מה שכתב מוה"ר ויטאל ז"ע בשער הכוונות (הדושי עליו לשבח ונסח התפילה, דרוש א), דברים שיצאו מכבשוננו של האר"י הקדוש, וז"ל: 'זאמנם בעיקרי המנהגים עצמם שיש הפרשים רבים ושנויים רבים בענין נוסח התפלות בעצמם, חוץ מענין הפזמונים והפזיטים הנוספים בתוך התפלות אלא בנוסח הברכות והתפלות עצמם יש שנויים רבים בין סידורי התפלות בין מנהג ספרד ובין מנהג קאטלונאי ובין מנהג אשכנז וכיוצא בזה.

הנה בענין זה אמר לי מורי ז"ל שיש ברקיע י"ב חלונות כנגד י"ב שבטים וכל שבט ושבת עולה תפלתו דרך שער אחד מיוחד לו, והוא סוד י"ב שערים הנזכר בסוף יחזקאל. והנה אין ספק כי אם תפלות כל השבטים היו שוות לא היו צורך ל"ב חלונות ושערים, וכל שער יש לו דרך בפני עצמו, אלא דאי מוכרח הוא שכיון שתפלותיהם משונות לכן צריכים שערים מיוחדים לכל שבט ושבת כי כפי שורש ומקור נשמות השבט ההוא כך צריך להיות סדר תפלתו. עכ"ל.

הרי לך מדבריו שעל אף שחורה אחת ניתנה לכל ישראל, זכה כל שבט להוראות פרטיות משלו האין לקיימה, אם כן גם כשאינך רואה אחרים המחזיקים במנהגי אבותיך, אין זה פטר אותך מלהחזיק בהם, עליו לדעת שזוהו רצון בוראך, שאהיה תקיים את התורה ע"י מנהגי אבותיך, וחברייך יקיימו את התורה ע"י מנהגי אבותיהם, על כן אין לך רשות להרהר אחריהם.

הוא אשר הורה האר"י הקדוש בהמשך מאמרו שם בזה הלשון: 'ולכן ראוי לכל אחד ואחד, להחזיק כמנהג סדר תפלתו כמנהג אבותיו, לפי שאין אתנו יודע מי הוא משבט זה ומי הוא משבט זה. וכיון שאבותינו החזיקו במנהג ההוא אולי הוא מן השבט ההוא, הראוי לו אותו המנהג ועתה בא לבטל, ואין תפלתו עולה למעלה אם לא בדרך הסדר ההוא. ע"כ דבריו הק'.

מתוך דבריו עלינו ללמוד שההשגחה העליונה מסבבת שכל אדם יולד במשפחה שמנהגיה והליכותיה ישלימו את נשמתו ויביאו אותה אל תיקונה והשלמתה, על כן לא יתפרש אדם משום מנהג ודרך בעבודה שקיבל מאבותיו.

הזהרו במנהג אבותיכם

אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם: (כ"א) ופירש"י: אם בחוקותי תלכו - יכול זה קיום המצוות כשהוא אומר: 'זאת מצוותי תשמרו', הרי קיום המצוות אמור, הא מה אני מקיים 'אם בחוקותי תלכו', שתהיו עמלים בתורה:

רואים אנו במאמרו של רש"י שאלמלא נאמר 'זאת מצותי תשמרו' היינו אומרים שאם בחוקותי תלכו קאי על קיום המצוות, כי גם תיבות אלו יש בהן משמעות של קיום המצוות. ורק מפני כפילות הלשון סמך רש"י שהמכוון הוא על 'עמל התורה'.

והנה על פירושי התורה דרשו דבי רבי ישמעאל (סנהדרין לד.) שהם מתחלקים לכמה ניצוצות על כן אענה גם אני לפרש כוונת הכתוב בדרך אחר, והוא שכוונת הכתוב בשני הלשונות הם על קיום המעשה, אולם אתה מוצא בעבודת המעשה שני בחינות, מקצתם מוגדרים כ'חוקים' שאי אפשר לרדת לעומק טעמם ומקצתם מוגדרים כ'משפטים' שהם דברים שהדעת סובלתם. והנה על אף שבדרך כלל מהפרשת תיבת 'מצוה' על כלל המצוות, הן על החוקים והן על המשפטים, מכל מקום יש מקום לפרש שכאן כיוון הכתוב רק לאלו המצוות שטעמם מבורא, מדהקדים להזכיר תחילה את החוקים בלחוד, וכוונת הכתוב הוא להזהיר על שני מיני יצרים, כי שונה יצר החוקים מיצר המשפטים, יצר החוקים הוא בדרך כלל בבחינת 'לך', התובע מן האדם את פשר מעשיו, מהם ענינם וטעמם וכשאין האדם יודע לפרשם הוא מגדירו כנער וכסכל, ועל ידי זה מרפה ידיו מלקיימם.

שונים הם פני היצר הבא לפתות על המצוות שטעמם מובן, אז אין ביכולתו להתלוצץ מן המצוות ועל כן עיקר תחבולתו הוא להסכים עם עצם החיוב לקיים את המצוות, אולם בנוסף מבאר לפניו שבמקרה זה אין תוקף למצוה זו, ומוכיח זאת מכמה וכמה טעמים כידוע...

על שני יצרים אלו רומז לנו הכתוב שעלינו להילחם בהם. והדבר גם מדויק מלשון הכתוב, כי על 'לקח' הוא אומר 'תלכו' ועל 'מצותי' הוא אומר 'תשמרו', כי במצוות שהם מובנים להאדם שייך לשון 'שמירה' שמשמעו הוא גם 'צפייה' כמו שנאמר (בראשית לו יא) 'ואביו שמר את הדבר' ופירש"י שם: 'ממתין ומצפה מתי יבא', כי באופן כללי משתוקק האדם לקיים את המצוות כשטעם נבון להם, וכשהיצר בא להתנגד להם הוא לוחם על בחינת 'תשמרו' כלומר, הוא מבקש לכבות את ההשתוקקות ועל זה מזהירה התורה את האדם שילחם עמו וכן יקיים את התשמרה, אולם קיום החוקים הם בחינת 'תלכו', היינו מצב של התאמצות, כי מאחר שטעמם אינם ידועים ולפעמים אינם מתקבלים על דעת האדם לכך צריך בבחינת מה להתאמץ בקיומם ובפרט כשהיצר לוחם על כך, ועל כן מורה לנו התורה שאין נתאמץ מאד לקיים את התלכו'.

מובן מאליו שלא כל הנפשות שווים בזה הדבר, כי היראים החדורים באמונה טהורה זוכים שאמונתם היא כתרם בפני היצר המעכב מלקיים את החוקים והיצר אינו מנסה אפילו לתובעם על החוקים בידעו שתמימותם יעמוד להם, ותיכף ישיבו לו שמאחר שהדבר כתוב בתורה, הרי זה גזירה מעם ה', והקב"ה אומר לנו חוקה חקקתי ואין לך רשות להרהר אחריה. אולם עלינו לדעת כי גם אם בהחוקים המפורשים בתורה אין פתחון פה להיצר להטות אותנו, יש לו על כל פנים איזה פתחון פה לרפות אותנו ממנהגים שונים שקיבלנו מאבותינו, שאין בהם חיוב וגם

טיב המערכת

• וידאת מאלוקיך •

ידוע הסיפור על אבי משפחת רוטשילד המפורסמת בעשירותה, היה זה בעת שהקיסר נפוליאון כבש ארצות רבות והגיע גם לרומניה הנסיך וילהלם נאלץ לברוח ואת רכושו הפקיד אצל הבנקאי היהודי רוטשילד, כשהגיעו חייליו של נפוליאון לעיר בידרו ושמועו כי הנסיך אמנם ברח אבל את רכושו הפקיד בידיו של רוטשילד, באו החיילים אל רוטשילד ודרשו סמנו את כל הכסף בתחילה ניסה להתחמק אבל בעת מלחמה זוהו זה סיכון גדול ולכן מסר להם את הרכוש, אבל בכך לא הסתיים הסיפור, כעבור זמן נחל נפוליאון וצבאו תבוסה והוא ברח ואז חזר הנסיך וילהלם ולתדהמתו התברר כי רוטשילד מסר לחיילי הקיסר את רכושו הפרטי ואילו את רכושו של הנסיך שמר מכל משמר והחזירו לבעליו, סיפור זה הקנה לו את שמו כאדם נאמן במיוחד ומשם החלה קרנו לצמוח ולהצליח.

בפרשתנו כתוב 'אל תקח מאתו נשך ותרבית וידאת מאלוקיך, ורש"י מביא דוגמא: 'התולה מעותיו בגז', כלומר הוא מלווה את מעותיו אבל הוא אומר שהם שייכים לגוי 'כדי להלוותם לישראל ברבית, הרי זה דבר המסור ללבו של אדם ומחשבתו, לכן הוצרך לומר וידאת מאלוקיך, עליך להתיירא מאלוקיך שהוא יודע הכל, ועל זה אומרת התורה 'אני ד' אלוקיך אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים, מסביד רש"י 'הבתנתי בין כבוד לשאינו כבוד, אף אני יודע ונפרע מן המלוה מעות לישראל ברבית ואומר של גוי הם'.

יכול יהודי לעסוק בתורה בתפילה ובחסד כל ימי חייו - זה טוב וחשוב אבל המבחן האמיתי אם יש לו יראת שמים זה דווקא בדברים הנסתרים איפה שאנשים לא רואים וכלשונם של חז"ל 'בדבר המסור ללב, והתורה הקדושה מלמדת אותנו שהדרך להינצל מעבירות היא רק ע"י יראת שמים ובמיוחד בדיני ממונות, משום שמטונו של אדם חביב עליו ובפרט כאשר יש לו סנה ורצנה מאתים, והיצר מבלבלו וספתו להרוויח סמון באיסור, על כך מזהירה התורה 'יראת מאלוקיך, אפשר אולי לרמות אנשים אבל את הקב"ה אי אפשר לרמות, 'אני ד' אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים - על מנת שתקבלו עליכם מצוותי אפילו הן כבדות עליכם.

(לפי טיב התורה-בד')

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב
באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320
 עדכוני קבלת קהל 0534-100024

טיב הודעות

י"ד הועדה הרוחנית ר' יעקב רבינוביץ | ערך: ש. גולדשטיין

אמירת פרקי אבות בשבת

א. במנחה של שבת מתחילין לומר פרקים ממסכת אבות, וכל מקום לפי מנהגו (ה"א סי' רצ"ב ס"ט).
ב. ונראה הטעם, משום שבמסכת הזאת יש משה פרקים, ועם התוספתא שהוא שנו חכמים שהוא דומה להם הם ששה, שכולם מדברים בדברי תוכחה ומוסר לקבל עלינו על תורה ומצוות, וגם הפרק הראשון הוא מדבר בשלשלת קבלת התורה מדור לדור משה רבינו ע"ה על סוף כל התנאים, לכן אומרים אותם באלו הששה שבתות שהם מזמן גאולת מצרים עד יום מותן תורה (לפני סוף חצות ס"ט).

ג. ויש מקומות שאין אומרים אותם אלא פעם אחת עד שבעות, ויש מקומות שחוזרים ומתחילין לאומרים את שבעות ואומרים אותם כל ימי הקיץ, שכיין שהפסיקו לומר ברכי נפשי אין חוזרין לומר אותו עד זמנו שהוא שבת בראשית (לפני סוף חצות ס"ט).

ד. הנהיגו הראשונים לשנות במסכת אבות מפני שלומדין ממנה יראת שמים דרך ארץ (מחזור ויזר"ל ס"ג).

ה. יש אומרים הטעם ללמוד מסכת אבות אחר פסח, לפי שהוא קודם מתן תורה, וחוב עניני המסכתא הם הזיריו על עסק התורה ומעשה המצוות (אבודתם סודי ימי השומר ושבעות).

ו. עוד טעם, בעצרת יניגה התורה, והלומד תורה צריך קודם לדעת את דרך לימודה ואין יתנהג בה אחר לימודה, לכן תיקנו ללמוד מסכת אבות קודם עצרת כדי שיהיה כל אחד מישראל מוכן לקבל את התורה בלב שלם ולהתנהג בה כדת וכשורה (בני יששכר, ספר חרדים א"ק, מאמר א אות ה).

ז. ועוד טעם, לפי שעמי הארץ נאספים לקרוא בתורה במנחה, ומשמיעים להם מידות תרומיות השנויות במסכת זו, והמקיים מלי דאבות נקרא חסיד (רח"צ סי' תכ"ד).

ח. יש אומרים שהוא מפני כבודו של משה רבינו ע"ה, לקיים נשיא שמת כל המדרשות בטלן, ולכן נהגו לומר פרקי אבות 'משה קיבל תורה מסיני', לומר הרי אננו מספרין בכבודו ושבו ובכך תהיה לו מנוחה טובה (מפיו קיום סבדור רב עשרים בשם רב דר שלום גאון דמזא מוסריא, וכל בשמו בספר הישר לרבינו יעקב ס"י מה את ה. כזה בשביל הלוקט סי' כ"ב).

ט. ויש אומרים שהטעם הוא, לפי שבמי הקיץ הוא זמן תענוגות בני אדם, לזאת תיקנו דברי מוסר ויראת ה' להשיב לב האדם לעבודת הבורא יתברך (אבודתם חיים (ספיקא) אות ה. ע' מדרש שמואל על אבות בהקדמות).

י. ו"א הטעם, באותם הימים שבין פסח לשבועות מתחיל האדם לאכול ולשתות ולעסוק בריאות כדי שיהיה בראי כל השנה, ורומזים לו, כשם שאדם חש לתקן את גופו ובריאותו, כך יחוש לתקן את נפשו על ידי מצוות ומעשים טובים, שהם התרופה האמיתית לנפש, שעל ידם יזכה לחיי העולם הבא (מנחת לוי ויקרא עמוד רע"ו).

יא. עוד טעם, כדי למשוך את לבו של אדם לתשובה בימים אלו ולטהרו מטומאת העבירות, כפי שניתהר ישראל בצאתם ממצרים בתקופה זו (מנחת עדי ציצית) מטומאת עבודה זרה (לקיט בשם לוח שש).

יב. הטעם שנהגים להתחיל בשבת בראשית לומר מזמור 'ברכי נפשי', מפני שכל אותו המזמור מדבר מענין מעשה בראשית, וקורין אותו משם ואילך בכל השבתות במנחה כדי לזכור ענין מעשה בראשית כשקורב לצאת השבת שהוא זכר למעשה בראשית. ומה שקורין ט"ו שיר המעלות הוא, על פי מה שאמרו ז"ל ששכחה דוד השיקין וקפא תהומות ובעי למשטפי עלמא לחזור אותו לתווה ובוהו, ועל ידי ט"ו שיר המעלות חזר התהום לאחוריו ונעשה קיום למעשה בראשית, לכן אומרים אותו גם כן עם מזמור 'ברכי נפשי' (לפני סוף חצות ס"ט).

יג. לפני אמירת כל פרק מפרקי אבות אומרים את המשנה 'כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא וכו', והטעם, כדי להפיס את דעתם של עמי הארץ (כ"ג ס"ט מ, מה שמה סוף סי' פ"ח).

יד. ועוד טעם, כי אם יצא האדם להנהיג את חברו בדרך אחרת, אם לא ידעוהו תחילה תכלית הדרך ההיא, לא ילך בה בשמחה ובטוב לבב, אלא בדאגה ובעצבון, בהיותו בלתי מצויין תכלית פעולתו. וצריך עוד לידע בתחילת הפעולה השלימה קלות השגתה, כי כפי קלות השגת התכלית תגדל שמחת הפועל אותה, וכפי גדול השמחה תהיה הזריזות והתנועה אליה. על כן ראו מתקני קריאת המסכת הזאת להקדים התכלית וקלות השגתה בעשיית הפעולות השלמות וקיום המוסרים המסחרים בכל פרק ופרק מהפרקים הנוכרים, והיא השגת החיים הנצחיים, והם חיי עולם הבא. ואמר, שכל איש אשר בשם ישראל יכונה לא יתיגע ממנו השגת העולם הבא (משה סוף סי' פ"ח).

טו. אחר אמירת כל פרק מפרקי אבות אומרים משנת 'רבי חנינא בן עקשיא' (סידור הגרש"ח).

טז. ו"א הטעם, כדי שהקדיש שאומרים אחריו יאמר על אגדה ולא על משנה, לפי שאין אומרים קדיש על משנה אלא על אגדה, דאמר רב (משה סוף סי' פ"ח), ואלא עלמא אמאי קא מקיים? אקדושא דסידרא ואיהא שמיה רבה דאגדתא (מחבר לודי"א).

טיב הבניין

ויהן שם ישראל

עיקר הכוונה לקבלת התורה הוא עבודת האחרות באיש אחד בלב אחד

גם ביום ראש חודש סיון היום בו חנו ישראל במדבר סיני, זוכים או שוב שתיפסק הוזהרה מאיתנו, ומסמלא מוטל עלינו חוב קדוש וחיוב גמור להתחוק באחרות ובהגת חברים עד אין שיעור, כי זהו הרי הכוונה המעלה והתנועה ביותר לקבלת התורה, וכפי שהיה בזמנו שמתקדם מתן תורה הגיעו תחילה למדרגה של 'יהוה שם ישראל כאיש אחד בלב אחד, ורק מתוך כך זכו לקבל את התורה הקדושה, כך גם הימים האלה מסוגלים לכך.

אחדות – תנאי ראשון לקבלת התורה
עניין זה שכתבנו כאן לכאור בארוכה שאין ביכולת האדם להשיג כלל את התורה הקדושה אלא מתוך אחדות ואהבת חברים עוברת כחוט השני בין ידברו רבותינו, ודי אם נזכיר כאן את מאמר החכמים ז"ל שאמרו (תנ"א דבי אלוהי רבו – פ"ק א) 'דרך ארץ קדמה לתורה, דהיינו שמקודם צריך להיות בעל דרך ארץ ולהתנהג בנימוסין עם הבריות, ורק אחר כך יכול להצליח בדברי התורה.

ומי לנו גדול מרבינו חיים ויטאל ז"ע, שכתב ספרו (שער קדושה – חלק א' ע"ב) עד כמה מנועה הנתיבות להתנהג במידות טובות ולהיות נח לבירות, עד שחילולא זה לא ייחזקו לקיים את התורה, וזהו לשוננו: 'איין המידות סכלל התרי"ג מצוות ואמנם הן הכנות עיקריות אל תרי"ג המצוות בקיומן או בביטולן ולפיכן ענין המידות הרעות קשים מן העברות עצמן מאד מאד, ולהיותם עיקרים ויסודות לא נמט בכלל תרי"ג המצוות התלויות בגופ השכלית, ונמצא כי יותר צריך ליהדר סממיות הרעות יותר מן קיום המצוות עשה ולא תעשה, כי בהיותו בעל מידות טובות נבגל יקיים כל המצוות.'

עניין זה של האחדות הוא יסוד מוסד בחיי האיש הישראלי, לא בתורה בלבד אלא בכל העניינים חוהו גם כל העניין של התפילה בציבור, כי כאשר היחיד סתופל, אפילו אם מסוכן לבו כראוי, הרי שהקב"ה בתוכו כליות ולב מדקדק אחריו לבדוק האם הוא ראוי שתתקבל תפילתו ואם לאו, אבל כאשר האדם סתופל בקרב הציבור, אזי עולה תפילתו יחד עם חפילת הרבים מבלי שידבק כלל על כל יחיד בפני עצמו אם הגון הוא שהרי כל ישראל ביחד הם קוטה שלימה ותמימה ללא חסרון כלל, בבחינת 'כולך יפה רעייתו ומוסר אין בך' (שער השמים סי' י"ג).

תן בלבב שרואה כל אחד מקולת חבריו

לאור הדברים האמורים עד הנה ובחיות שעומדות היו רגליו ביום גדול וקדוש כזה היום שבאו אבותינו למדבר סיני ונתעלו להיות 'כאיש אחד בלב אחד, היום בו 'הגיע חשוק ונחשק לחושק וחשוק ושמוחו שמים וארץ, הרי שיש לנו להתחוק ביותר בדבר זה של אחדות ואהבת ישראל, לאהוב כל אדם מישראל באיזה אופן שיהיה, שזהו מה שעשו אבות אבותינו בימים האם בזמן הזה. ביותר אומרים הדברים לעית היותו, בזמן ערדין נמצאים אנחנו בעיצומם של ימי האבלות על עשרים וארבע אלף תלמידי רבי עקיבא שמתו בפרק זה על שלא נהגו כבוד זה בזה, ואם אנו לא נתעורר עכשיו על דבר זה, איתנו.

הרי כל אדם מישראל הוא חלק אלוה-ה ממעל אשר 'בצלם אלוקים ברא אותנו' (בראשית א' טו), וכשם שכל אחד מאמין באמונה שלימה על עצמו שהוא חלק אלוה-ה ממעל, כך צריך לדעת שאותו הדבר הוא גם אצל חבריו, וכשכל ישראל מחויקים את עצמם כאיש אחד בלב אחד, אזי נעשים הם כקוטה שלימה וכגוף אחד, עד שאם יצטער אפילו אחד מישראל באיזה צרה או מדוה מיד ירגישו בו כל ישראל, שישו ישראל, משם כמו באדם אחד, שאם יהיה לו איזה בית מיוחד באחד מאבדיו דגיבשו בוה כל האיברים כולם.

הלא כלנו בנים למקום רבינו שגאמר (דברים י"א, א) 'בנים אתם לה אלוקים', ומבשריני נחוח שכל אב אהב לראות את בניו אהבים זה את זה באהבה אחוה ורעות, ולהיפקר כמה ידאב האב כאשר יראה את בניו מועיפים את פניהם זה לזה ועל אחת כמה וכמה אבינו רועע שבשמים ובארץ, כמה צער נדם לו כביכול עת אשר רואה את בניו רחומי מתנהגים שלא באחדות ואדרבה, איזו שמחה ושעשועים עוז וחדוה במקומו, נעשים למעלה כאשר בני ישראל אחים לדעו, אהבים זה את זה וחפצים זה בטובתו של זה. אי לזאת אחת בקשתנו ושאלתנו, יזא רעוא מן קדם אבהון דבשמיא שנוכה לתקן עצמנו ביום קדוש זה כראוי וכנובן, כאיש אחד בלב אחד, וישתן בנו את הכח והעוז להתחוק כראוי וכנובן באהבת ישראל ואחדות השלמות האמון, וכלשוון תפילתו של ה' וד"ה רבי ר' אלימלך מליזענסק ז"ע 'תן בלבב שרואה כל אחד מעלת חבריו ולא חסרונם ושנדבר כל אחד את חברו בדרך הישר והצדיק לפניך, ואל יעלה שום שגאא מאחד על חברו חלילה, עדי נזכה להתקרב ולעמוד לפני ה' סיני ולקבל את התורה מתוך רחמים וחסדים.

הגיע חשוק ונחשק לחושק וחשוק

הנה מתקדמים אנו ליום הגדול והקדוש, ראש חודש סיון, היום שעליה נאמר בתורה (שמות י"ג, א-ג) 'בתוך השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים, ביום הזה באו מדבר סיני, ויסעו ספרדים ויבאו מדבר סיני ויהנו במדבר, ויהוה שם ישראל נגד ה'ר'. בהתבונן על תוקף קדושת היום הזה הרי שתאחזנו חיל ורעדה, הן אמת הדבר שבני ישראל כבר התחילו בהכנות לקבלת התורה מיד עם צאתם מארץ מצרים ועם תחילת מצוות ספירת העומר, אבל בהגיע היום הזה עלו עם בני ישראל בכמה מעלות רמות עד לדוגת הגבהות ביותר, הנה כבר עומדות רגליהם על אדמת הקודש, סמוך ונראה לסרגלות ה'ר שבו יקבלו בעוד ימים ספורים את התורה שפי הגבורה.

דבריו היוקדים והמלהיבים כל לב של האור החיים הן בשבח של הוי יומא קדישא כבר נודעו לכל, ומים רבים לא יוכלו לכבות את עוצם רגשי הווענינים וההשתוקקות המבצבצים ועולים מבין שיטי דבריו, ואשרי נעלים ונערות לא שיטפוח.

כאיש אחד בלב אחד

את ההשגה הזאת זכו בני ישראל להשיג היום בראש חודש סיון, שאז הגיעו עד לדרגה העליונה של אהבת חברים בשלמות, עד שהיו כל ישראל כמקשה אחת מבלי שום פירוד לבבות או איזה שסץ של קנאה ותחרות, התורה הקדושה מעידה על ההשגה של בני ישראל ביום הזה ואומרת (שמות י"ג, א) 'יהוה שם ישראל נגד ה'ר', ספרש רש"י, שבני ישראל היו באותה שעה 'כאיש אחד בלב אחד, ואפילו שונמט אז על למעלה משישים ריבוא איש מכל מקום היו שווים ואוהבים זה לזה, ועל כן נאמר 'יהוה בלשון יחיד.

כאיש אחד בלב אחד – הכוונה שהיו כל כלל ישראל משולין לאיש אחד, וכמו שלא יתכן לומר שיש אחד שהוא אוהב את ידו יותר מרגליו או להיפקר, או שהוא שונא את אחד מאיבריו, כך היו כלל ישראל כמקשה אחת וכאיש אחד שאהב בשוה את כל כולו סוף רגל ועד ראש, וכל אחד היה דורש בטובתו של חבריו כאילו והיה זה הוא עצמו, והיום הזה – בראש חודש סיון – היה הפעם הראשונה שזכו להשיג את המדרגה הכבירה הזאת, כי כל שאר החגיגות עד עתה עדיין היו מתוך תועמנות ומתחלוקת.

כל התורה כולה על רגל אחת

וידוע המעשה המובא בגמרא (שבת לא, א) 'מעשה בכרי אחד שבא לפני שמאי, אמר לו, גידני על מנת שתלמדיני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת, דחפו באמת הבגין שבידו, בא לפני הלל – גידני, אמר לו, דעלך סני לחברך לא תעביד, זו היא כל התורה כולה ואיך פירושה הוא זיל גמור'.

הלל הזקן תחיל לראות גו, שהיושק של התורה הוא להיחזר בכבוד חברים מה ששנאו עלין היחוד שלא לעשות כן לחברך, וזהו כל התורה כולה על רגל אחת, וכל שאר התרי"ג מצוות הם פירוש ותוצאה היוצאים מזה, ובאם ידעת יסוד זה הרי שהשגת כבר את התמצית של כל התורה, אבל כל זמן שחסר ביסוד הזה, הרי אפילו אם התייגע וינסה ללילה על התורה ועל העבודה ומילא כריסו בש"ס ופוסקים עדיין לא עלה בידי.

את היסוד הזה אנו למדים גם מתוך דבריו של רבי עקיבא שאמר (יושלים מדים ז', א) 'אהבת לרעך כמוך (ויקרא י"ג, יז) זהו כלל גדול בתורה, והיה זה התנאי רבי עקיבא שהדגיש ביותר את העניין הזה, מאחר שהיו חוה כבשרו את האסון הגדול והנורא שהתרחש כתוצאה מן החילול בכבוד חברים, עד שעשרים וארבעה אלף מתלמידיו נספו בתקופה קצרה שבין פסח לעצרת ורק בעוון הזה והיה העולם שסם מדברי תורה.

סכם זה היה רבי עקיבא מזהיר ביותר על העניין של כבוד חברים ואף הדגיש שחזו כלל גדול בתורה, כי בהימצא אהבת חברים בין ישראל ישנה גם קיום לתורה הקדושה, ובהיעדרה מתחסר כח התורה מן העולם.

בימים ההם בזמן הזה

אך למועד הוא לציין שאין הדברים אסורים אך ורק באותו דור שיצאו מסצרים ונעו במדבר עד קבלתם את התורה, אלא נוגע הדבר גם לנו ולבנינו עד עולם שהרי ידוע מן הספרים הקדושים ובפרט באלה הצגועדים לאור נתיבות רבינו הארי"ל, שבכל שנה ושנה בהגיע הזמן שאירע איזה מאורע לאבובתנו, מתעורר שוב אותו האור ואותה ההשפעה שהיה בימים ההם גם בזמן הזה (פ"ר ען חיים – שש ראש השנה – פ"ק א) ומסמלא גם כהיום בהתקרב הזמן של חג השבועות ניצבים אנו שוב לסרגלות ה'ר סיני ומקבלים מחדש את התורה בקולות וברקים כמו שהיה מאז ומקדם.

פירש רש"י: "אם בחוקתי תלכו – יכול זה קיום המצוות כשהוא אומר ואת מצוותי תשמרו! הרי קיום המצוות אומר, הא מה אני מקיים" אם בחוקתי תלכו, שתהיו עמלים בתורה".

הקושיא ברורה, אם הכוונה 'שתהיו עמלים בתורה' מדוע לא אמת 'אם תהיו עמלים בתורה, ומה ענין לשון 'בחוקתי תלכו' לענין שתהיו עמלים בתורה.

תירוצים רבים ויפים נאמרו ביישוב קושיא זו, אחד מהם מיישב על פי מ"ש במדרש (פתיחתא דאיכה רבה ב): "רב הונא ורבי ירמיה בשם רבי חייה בר אבא אמרי, כתיב (ירמיה טז יא) 'אותי עזבו ואת תורת לא שמרו, הלוא אותי עזבו ותורתו שמרו, מתוך שהיו מתעסקין בה המאור שבה היה מחזירן למוטב, וכן הוא בירושלמי פ"ק דהגיגה (ה"ז).

על דרך שתקנו בברכת התשובה: 'השיבנו איבנו לתורתך, וקרבנו מלכנו לעבודתך, והחזירנו בתשובה שלמה לפניך'. ולכאורה, אם על התשובה נתקנה ברכה זו, כנראה בחתימתה 'הרוצה בתשובה', למה הזכיר כאן את התורה. אך כאשר נשוב לעסק התורה הקדושה, הרי ממילא 'המאור שבה יחזירנו למוטב, להתקרב לעבודתו יתברך ולהוזהר בתשובה שלמה לפניו. ואשר לפי זה ינחה שפיר לשון הכתוב שלפנינו: "אם בחוקתי תלכו ואת מצוותי תשמרו", ומפרש לנו רש"י ז"ל, כיצד תזכר לזה מתוך 'שתהיו עמלים בתורה', שהמאור שבה יחזירנו למוטב, ועל ידי עמל התורה יתקיים בחוקתי תלכו ומצוותי תשמרו.

בנתיב דרך זו פירשתי גם בפתיחת פרשת בהר (ויקרא כה א): 'וידבר ה' אל משה, בהר סיני לאמר'. מתחילה מתחיל האדם 'וידבר ה' אל משה, שהוא דיבורו יתברך בתורתו הקדושה וכמו שאנו מתחילים סדר הלימוד: "זאגט די היליגע גמרא" – אך לבסוף לאחר הלימוד מסיים: "בהר סיני לאמר" – מה הר סיני אומר אליך... שלשון 'לאמר' מורה על מה שיוצא מהר סיני 'לאמר', מהו הלימוד העולה מתוך כל התורה שלך למעשה, כיצד נכנסה התורה בפנימיותך ליישר כל קעוב ולכרף הנפש.

על דרך שכבת אבן הרמב"ן: "כאשר תקום מן הספר, תחפש באשר למדת אם יש בו דבר אשר תוכל לקיימו".

כדוגמה שאנו מוצאים הרבה בספרי 'חזון איש' זצוק"ל, שבשלהי כל סוגיא מסכם להעלות ולנפות בבידור: "דינים העולים" כידוע וכן הוא בעוד ספרים. וכמו כן יש בתוצאות הלימוד מידות טובות העולות, קדושה וטהרה העולה, וחיכוך הלב והנפש לטובה, שהמאור שבה יחזירנו למוטב.

ידוע המעשה שמספרים על אחד מגדולי צדיקי גאונים ואנשי הדור של תחילת החסידות ומטו בה משמיה דהגה"ק בעל 'קדושת לוי' ז"ע מברדיטשוב שהיה אחד ממנהיגי גאוני הדור, ולמים נטה לבו להתקרב אל הקודש בדרך החסידות, ולבין נמשך ברשפי אש שהלכתה קה לנסוע אל המגיד הגדול הרבי ר' בער זצוק"ל.

לאחר שנתחפר לחסיד נלהב, שאלוהו לאמר: וכי מה נשתנה בתורה שלך משנעשית חסיד? הלא ממשיך אתה באותה דרך של לימוד התורה ואמירת הדרשות והשיעורים כסדרך, ויושב על מדין בתור אב בית דין בבית דין הגדול שהיה תחתיו, ובתשובות הלכה הרבה לשואלים, כאשר היה באמנה אתך מאז ומעולם.

ענה להם רבי לוי יצחק ז"ע ופתח פיו בחכמה, הבהל אולי אינו ניכר כל כך בתורה עצמה שאני עוסק בה, אבל ניכר היטב בתוצאות הבאות אחריה! הנה מתחילה בטרם נעשיתי חסיד, היתה עיקר התכלית אצלי לימוד התורה עצמה, להתגדל ולהתעלות [שטייגען] בתורה, ולמלאות את כרסי בש"ס ופוסקים. – ברם לאחר שנעשיתי חסיד, אף כי ממשיך אני בתלמוד תורת באוהה דרך אבן ביתך עתה, אין זו אצלי סופה של תכלית, כי אם להביאני בה לעשות רצון קונו, ולדבקות בחשם יתברך שהוא נותן התורה, שיתקיים בי בפועל ממש מאמרם ז"ל (פתיחתא דאיכה רבה ב): "שהמאור שבה יחזירנו למוטב". ולא שאשאר רק עם גדלות תורתית בלבד, ללא תוצאות הדבקות אלקית הבאה אחריה, ולשנות על ידי התורה את מהות האדם ורצון לבו לחפץ השם יתברך.

איש יהודי אחד הגיע לפני מרן הגה"צ הרב שך זצוק"ל בעל "אבי עזרי" ושאלוהו כפיו, היות ועובד הוא כל היום קשה למחיינו, ובעת רדת הערב כאשר הולך אל שיעור דף היומי שבבית הכנסת השכונתי, הוא בקושי מחזיק את עצמו, וכמעט מדי יום נרדם הוא במהלך השיעור על גבי הגמרא... ואם כן אינו רואה בכך תועלת ולמה לו להמשיך ללכת לשיעור?

ויתרה מזו הוסיף, שלדעתו יש בזה גם חשש חילול השם כשדוראים יהודי נרדם כל יום בשיעורה של תורה.

ענה לו מרן הרב שך, ראשית דבר צריך אתה ללכת לשיעור בשביל הבנים שלך! שיראו וילמדו ערכה של תורה מה היא, שאף כשאבא חוזר בערב שחוט אחד יום עבודה מפרך, נוטל הוא את הגמרא הקדושה ברוגעו ויוצא

לבית המדרש.

והלא אף כשנרדמים על הגמרא עושים בכך נחת רוח לפני אבינו שבשמים כמו שכתב בספר "מעשה אור", פירוש למחזור ימים נוראים על פיית הנאמר במוסף ליום א' דר"ה המתחיל "תפן במכון" וכו', וז"ל: "אטומים להחיות בטללי שנה. פירש הר"ר יהיאל מפר"ג שאטומים הם עמי הארצות, האטומים מלימוד התורה. ועתיד הקב"ה להחיות בטללי שינה, כשלוטמים התלמידים וישנים על הספר, הקב"ה משמר את הריר היוצא מפיהם ועושהו טל להחיות עמי הארצות" עכ"ל. – הרי שמה הרוק שיוצא מפיהם כשנרדמים וישנים על הספר, מזה גופא עתיד הקב"ה להחיותם.

והנה המשיך הרב בתשובתו, ניתן להבין מעצם ביאורו הנה עם 'שאלה' זו, ולא רצית לקבוע לעצמך להחליט לעזוב את השיעור, אלא עשית מזה 'שאלת חכם', שכנראה נשמך כוספת ומשתוקקת מאוד אל התורה וקשה לך לעזוב אותה. – אלא מאי, היצו הרע רואה ויודע היטב את גדל ההשפעה לטובה שתורה זו תשפיע עליך, כאשר מעידים בנו חכמינו ז"ל להדיא (שב"ש): "המאור שבה מחזירנו למוטב" –! לפיכך משתדל הוא בכל כוחותיו להרדים אותך שוב ושוב, כדי למשוך אותך אחריו החוצה...

אך כשתתקעקע ותתמיד לבוא בכל יום, יראה הייצר במשך הזמן שאינו יכול להניא אותך משיעור זה, הרי ממילא בבוא העת הוא יעזוב אותך לנפשך, ולא תחוש עוד כל כך בעייפותך בעת השיעור, ותרגיל את עצמך בכל הכוחות שבעת השיעור לומדים ולא יושנים! ותעשה כל ההשתדלויות כדי שתוכל להיות ערני כראוי בשיעור, ובזוהי תזכה בעזרת השם לעשות 'סיומים על סיומים' –! סיים הרב בלשונו הזהב.

ואכן שמע האיש וקיבל עצת חכמים והתקעקע להמשיך ולהתמיד בהגעותו לשיעור, ועשה כל טעדיקי לטמנע את שנתו במהלך השיעור. וכעבור תקופה עזב אותו היצר מרך, הוא כבר לא נרדם כלל בעת השיעור, אלא אדרבה נטל בו חלק רציני, והמאור שבה החזירו למוטב עד שנעשה מן החוקים ביותר שבמשתתפי אותו שיעור. והתקיימה בו ברכתו של הרב במלואה, כזוכה במשך השנים לערוך סיומים רבים, ואף לסיים את כל הש"ס כמה פעמים כברכתו של אותו צדיק.

כ"ק מרן בעל "אמרי חיים" מוויז'ניץ זצוק"ל היה ממשיך זאת לסוחר הנכבד היוצא בנטיעתו הארוכה לצרכי מסחרו ממחוז 'ביאליסטוק' שברוסיה אל העיר 'לייפציג' שבגרמניה, הוא מגיע אל בית הנתיבות רוכש 'כרטיס נסיעה' ברכבת המהירה [שעל-גות] תופס לו את מקומו בתוככי קרון הרכבת, ולאחר שהתיישב והתרווח על הכיסא המרופד והנעים יכול הוא לישון בנינוחות בכל הדרך הארוכה... ובסופו של מסע יגיע הסוחר למחוז חפצו, יירד מן הרכבת בתחנה המרכזית של לייפציג, היישר אל עסקיו המסועפים!

והנה יחשוב לו אותו סוחר, באם בין כך מבלה אני את כל הנסיעה בשינה עמוקה, למה לי לטרוח ולעלות אל הרכבת? אשכח לי לישון על מיטתי הנוחה שבבית עד שאגיע ללייפציג! – הרי פשוט וברור שאיש זה לא יגיע לא ללייפציג ולא לשום מקום, גם אם ירבה לישון שעות על גבי שעות הוא ימצא את עצמו לאחר שיעורו משנתו באותה מיטה ומבזבז מקום... כן הוא הדבר באלו הישנים בשיעור שבבית המדרש, מכיון שטרחו ובאו לביהמ"ד והצטרפו אל מעגל הלומדים הרי בסופו של דבר יגיעו גם הם לקנין התורה, שכן 'המאור שבה יחזירנו למוטב'. לא כן אותם המדירים את רגליהם מבית המדרש וישנים להם על מיטתם הם לא יגיעו לשום מקום...

טיב המעשה שלפנינו התרחש לפני שנים מספר, בארצות הברית. אחד התושבים היהודים שבעיר רחוקה אחת אדם חילוני ועשיר גדול, הלך לעולם והותיר אחריו ירושת ענק של כעשר מיליון דולרים! (\$10,000,000). היו לו לאותו יהודי בן אחד ובת אחת, ולפני מותו כתב 'צוואה', בה פירט את סדרי חלוקת הון וירושתו. וכה כתב: באם בני היחיד יאמר אחרי 'קדיש' במשך כל השנה הראשונה, שלוש פעמים ביום כדת וכדן, הרי יקבל בחלקו שמונה מיליון דולר (\$8,000,000) ואילו אחותו הבת תירש את שני המיליון (2,000,000\$) הנותרים. אבל באם לא יאמר הבן את הקדיש מדי יום ביומו, אז תחלק כל הירושה בשווה ביניהם כשכל אחד יקבל חמש מיליון (\$5,000,000) – את הכל ערך יפה בעתה, כתוב וחתום כמשפט, והפקדי את הצוואה עם הכסף בידיו של עורך דין מוסמך, שיהא אחראי על מימוש הצוואה ככתבה וכלשונו.

הבן יחידל דגן, למרות היותו גם הוא אדם חילוני גמור כאביו, את הכסף כמובן לא רצה להפסיד... הוא גר ביישוב קטן ומרוחק באחד מפרברי ניו יורק, אשר היה בו בית כנסת אחד ויחיד. תיכף לאחר פטירתו של האב החל הבן פוקד את בית הכנסת המקומי לאמירת קדיש בלבד! מדי יום ביומו הופיע בבוקר לאחר תפילת שחרית לומר קדיש, וכן התייצב לאחר תפילת מנחה, ולאחר תפילת מעריב. הוא נכנס אל היכל בית הכנסת אך ורק לאמירת הקדיש בלבד, ותיכף כשסיים יצא החוצה.

לאחר תקופה קצרה התרגלו המתפללים לאורה החדש המשונה מעט... נכנס לאחר התפילה, מניח כיפה קטנה על ראשו, אומר קדיש, ותיכף בורח החוצה...

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לבערכת ע"י הקוראים

י"ט שנים קודם שנולד

מכריזים שיעור פלוני לפלוני?
התקשיתי מאוד להתחיל את הלימודים
הל הישיבה בתחילת זמן קיץ (ישיבה
גדולה) והחלטתי לנסות לשוחח עם רבי
ומורי הרב גמליאל רבינוביץ שליט"א.
לא עלה בידי לשוחח עמו, אז החלטתי
שבמקום לשוחח עמו פנים אל פנים
אקשיב לשיחת חיזוק של הרב גמליאל
דרך הטלפון בקו קול הלשון.

התפללתי לה' שאזכה לשמוע שיעור
שייתן לי את החיזוק שאני צריך עכשיו,
ומצאתי שיחת חיזוק לפתיחת זמן קיץ
שמסר הרב באחת מן הישיבות הקדושות
אשר בארץ.

השיחה התחילה במשפט: "לפעמים בן
אדם שומע שיחה והיא נרטת לו לכל
החיים ולכן כדאי לשמוע הרבה שיחות!!!"
זה כבר היה עבורי פתיח של עידוד
לשמוע שיחות, ואז באמצע השיחה סיפר
הרב שליט"א: נפלתי ושבתי את הכתף,
אני מקבל פיזיותרפיה בבית כאשר
הפיזיותרפיסט גורם לי לכאבי תופת
שכמעט איני יכול לסובלם ועל הכאבים
האלו אני עוד משלם כסף!!!"

הרב ניתח את העניין והסביר שהוא מוכן
לסבול את הכאבים, והוא מוכן לשלם ככל
הנדרש כי בסופו של דבר אל לא יעשה כן
היד לא תתפרק, ולא עוד אלא שהידי תצא
מתפקוד כלומר שהידי ימות...
כך גם העבודה הרוחנית בדיק כמו
העבודה הגשמית. על מנת להתקדם, יש
צורך להתאמץ!

בשביל להשיג מדרגות ברוחניות צריכים
לעבור את הייסורים הרוחניים למשל
המאמץ והקושי הגדול להתיישב לפני
הגמרא או כל ספר אחר ולהתחיל ללמוד
כוח למרות הייסורים שבדבר בפרט
בתחילת זמן ובפרט כאשר החור מתחיל
להתחזק, גם שעובר את השולר הזה
ובוכה לה' צומח רוחנית ויצליח, אבל צריך
לדעת שזה טיפול כואב אבל שווה את
הטיפול כי אם לא אז הנשמה כמו הכתף
שלא מטופל, הולך ודועך.

שמעתי את השיחה, ודמעות ניגרו מעיניי
משום שהרגשתי את הייסורים האלו
ממש ורציתי לנטוש, אבל אז הבנתי שזה
הטיפול וב"ה השיחה הזו הצילה את חיי
הרוחניים ומאז אני פורח ב"ה.

סיפרתי לרב את ההשגחה בשיחה,
ששמעתי בדיק מה שהייתי צריך
וקבלתי חיזוק עצום. הגיב הרב בשמחה
ואמר: "תדע שחיזוק אותי עם הסיפור
הזה, שהרי השיחה הזו נאמרה לפני
יותר מתשע עשרה שנה כלומר עוד לפני
שנולדת, הכינו לך את השיחה שאחרי
תשע עשרה שנים תתפוס אותך ותיתן לך
את החיזוק הנדרש!!! תראה עד כמה הכל
בהשגחה פרטית ופלאית."

בעל המעשה: ל.י.

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה
פרטית פוזנץ לשלוח אל ר' שפחה ספואלס
בפקסי: 15326517922

עילוי, כמה קטעים 'קצוץ' יודע הוא בעל פה, או על כמה מסכתות
בנהן, עיקר הקובץ בבנין הבית הוא המידות – אלא שמי שאינו
מחויב בתורה קשה לתקן מידותיו כראוי, כי זה משלים לזה,
והינן תרי רעין דלא מתפרשין. ובכח העמל בתורה מתוך תשובה
ובקדושה מודכמים המדות, שהמאור שבה מחזירו למוטב (איכה רבה
פ'ת"ב, ונשפעת נפשו מקדושתה של תורה ש'דרכיה דרכי נועם
וכל תניבותיה שלום' (משל"ג ז').

אדם אחד בא לפני הגאון רבי שמואל רוזנבסקי זצ"ל ראש ישיבת
פונבז'ל, וביקש לברר פרטים מדויקים אודות אחד מתלמידי הישיבה
שמציעים לפניו לשידוך. ישב אותו אדם חקר ושאל שאלות לרוב,
הוא בירר על מידת התמדתו, התעורבותו בשיעורים למדנותו, כוח
הידושו ופלפולו, האם נחשב הוא מן העילויים האם החברותות שלו
גם כן נחשבים מן העילויים... וכך סיבב כל העת בענין 'חשיבותו'
של החבור בלימוד.

כשסיים את שאלותיו והבין שזוהו אכן "אחשובע שידאך" [שידוך
חשוב] רצה לקום וללכת, עצרו ראש הישיבה ושאלו, יסלח נא לי
מר במטותא למי מוצע השידוך? – מה זאת אומרת? תמה האיש,
הרי אמרתי שהוא מוצע עבורי! – אם כן, אמר ראש הישיבה יכול
אתה ללכת כי יסיים את שאלותיך, אך אני לתומי הבנתו, שהשידוך
מוצע עבור בתיך.

בדאי בשביל בתי! נזקק האיש, הלא אמרתי שהשידוך הוצע
עבורנו... הוא לא הבין מה רוצה הרב, וכבר החל להתבלבל.

הסביר לו ראש הישיבה בפנים מאירות, וכבחו הסברות הדועי:
במחלת כבודך, טעות חמורה בידך! במקום לחפש 'בעל טוב לבתי',
רואה אני שמחפש אתה 'חתן' [איידיעם] 'חשוב לעצמך! – כשהחפוש
הוא עבור החתן [שווייט] אז השאלות הם בעיקר כמה הוא מתערב
בשיעורים ואם הוא נחשב 'למדך' בין העילויים... אבל כשמחפשים
בשביל הבת השאלות שונות קצת, בעיקר איך הוא במידות, כיצד
מתנהג הוא בפנימיה, בחדר האוכל, חריפותו הגדולה בלימוד לא
תועיל הרבה לאשתו...

ידועה אמרת העולם, שאמרה האשה לבעלה: מצדי תוכל להחשיב
אותי כמה הרבנית מווארשא בעצמך... שבעצם מצדי הייתי עושה
בשבילך הכל גם אילו הייתי הרבנית מווארשא ואם כן גם מצידך
יכול אתה להחשיבני כמו הווארשעווערע רעבעצין. – רק מה
שלמעשה אין אני הרבנית מווארשא, זהו רק מפאת שאין אתה
הרב מווארשא...

לפיכך צריך האדם בעיקר לתקן את עצמו ומידותיו, שהם עיקר
יסוד הבית, שלימוד התורה שלו יאיר ויזכך את מידותיו לטוב,
והמאור שבה יחזירנו למוטב!
עיקר השאלה היא לא מה למדת ברוב חשיבותך, אלא מה התורה
לימדה אותך?

איך אמרו אצל חסידים? – לא מספיק במה שלמדת 'אתה' בתורה
ואמרת ולפילת שם ברוב חשיבותך, אלא בעיקר מה התורה לימדה
אותך!

[*ישיב השידוכים' ח"א לבחורים שער השידוכים פרק רביעי השידוך הנכון, שלהו את ז']

וכתב בהנהגות הרבי ר' שמואל שמעלקא זצוק"ל מניקלשבורג (אות
נב) וז"ל: "בכל פעם יאמר באמצע הלימוד, 'המאור שבה יחזירנו
למוטב'. ובכל פעם שהייצר מסיחו לסיים בענין, ולקצר בלימוד,
מחמת עייפות או חסרון הבנתו, או מחמת שיחת הילדים, יגער ביצר
הרע ויתגבר עליו מאד, וישבור טבעו, וילמד יותר מהרגלו, ובכוח
עד שייגע. – וזוהו משבר הקליפות וההיצוננים ומכפרין לו אפילו על
כריתות ומיתות בית דין ומיתה בידי שמים".

"כי הלימוד בתנ"ך ומשנה וגמרא ופוסקים, שהוא בכוח ובקול,
ובנעית הקול, בלי שום מחשבה זרה, ובנענוע הנפש. משהו ומצחצח
הנשמת ומחדד השכל, ומשבר הקליפות וההיצוננים מכל וכל"
עכ"ל. המאור שבה יחזירנו למוטב!

שונכם שלוש פעמים ביום לבית ה', ובהשפעת הפילת הקדיש
שאומו כל העת: "יתגדל ויתקדש שמיא רבא וכו'", וכן בעקבות
שיחוח עם הרב. – החל לפתח יהודי לשנות את מתנהג הוא כבר
לא ברח החוצה בשעת התפילה, ונשאר לשבת בבית הכנסת גם בזמן
השיעור היומי שבין מנחה למערב. [ונודע מאמר העולם שאם אמרת 'קדיש' יכולה
להועיל אפילו למטה לעילוי נשמתם כל שכן לחיים שיכולה לזוּמם את נשמתם].

מתחילה רק ישב טעוץ במקומו בלי אומר ודברים כדי שלא
לפגוע בכבודו של הרב, ובכבוד בית הכנסת. אבל עם הזמן החל
גם להבין יותר ויותר את הדברי תורה שמסר הרב בשיעורו, והוא
למד גם להכיר את סדר התפילות שבבית הכנסת. אט אט השתנתה
השקפתו מקצה לקצה, והוא התקרב יותר ויותר אל אביו שבשמים
ולתורתו הקדושה, ולא יצאה אותה שנה עד שנעשה בעל תשובה
גמור! – והתקיים בו ביהודי רחוק זה מאמר המדרש: שהמאור
שבה מחזירו למוטב!

עם סיום ח"א ה'הודש, לאחר שהוכח שאכן עמד האיש בתנאי
הצוואה בשלמות ולא הפסיד שום קדיש במהלך אותה שנה, קיבל
מידיו של העורך דין את חלקו בירושה, בסך שמונה מיליון דולר!
(\$8,000,000).

בסעודת הארציית הראשון, כאשר התכנסה כל המשפחה יהודי
להעלות את זיכרון אביהם הגברי המנוח שיבחה האחות את אחיה
על עמידתו בעקביות על משמרתו במשך כל אותה שנה וגילתה
ששכרה במהלך השנה 'חוקר פרטי' שעקב אחריו כל העת... היא
אפילו סיפרה על שיחתה הקשה עם רב בית הכנסת ודרישתה
ממנו לחזול לקרוא לו לאמירת קדיש! – אלא שהרב לא נענה
לבקשתה, היא אף גילתה שניסחה להציע לו לרב תרומה של סכום
גדול מאוד עבור עבוד הישיבה, אבל גם לזה לא הסכים וכך נמצא שלא
נפסד אף לא קדיש אחד!

האח התרגש מאד, כשנודע לו עתה גדול מסיירותו של הרב החשוב
למענו, שלא זו בלבד שטרם לצאת לקרואו בכל ערב, אלא גם עמד
איתן בלחצים שהופעלו עליו לחזול ממנהגו זה...

כשהורב בעל השכונה דגן לעיר, עלה אל ביתו של הרב, והניח על
שולחנו תרומת ענק של שמונה מאות אלף דולר! (\$8,000,000) דמי
המעשר מן הוויכיה הגדולה שנפלה בחלקו. ונימק זאת בהטעימו,
שיש כאן לרב חלק גדול בהצלחתו במשימה, ולכן מן הראוי לתרום
כאן את המעשר-געלט עבור מוסדות התורה שבנשיאותו של הרב
ונעשה מזה קידוש ה' גדול בכל הקהילה.

כמה הלבנת גבורותא למדנו מטיב זה המעשה, ראשית בשבח מידת
הענוה של הרב וגדול סבלנותו, שלא נזף באיש ולא הרחיק חלילה,
כי אם אדברה קבלו בסדר פנים יפות וקרבו לפי דרכו ולפי נפשו.
ובעשותו כל זאת בנקיות הכוונה לשמה בלא שום נגיעה ותכלית
ריווח אישי, ואף ויותר על פרס כספי גבוה, זכה לבסוף לשכרו הגדול,
של פירותיהם בעולם הזה.

וגם למדנו לענייננו, כוחה העצום של תורה הקדושה ועוצם כוחו
והשפעתו של הקדיש, שהמאור שבה החזירו למוטב, וכוח השפעת
מצות 'כיבוד אב' אפילו שלא לשמה, שבסופו של תהליך חזר איש
ישראל מכוחה בתשובה שלמה! לאחר שהחל להתקרב אל התפילה
ואל התורה הקדושה – המאור שבה החזירו למוטב!

המתבונן אחר הרבה מגדולי ישראל, ימצא הרבה שידוכים שלא תמיד
חיפשו את הגדולים והעילויים ביותר, רק בעיקר היו דורשים אחר
מידות טובות ויראת שמים שהוא העיקר היותר גדול בחיי הנישואין.
בימינו שלדאבנו לב התהפכו היוצרות ולא תמיד עולים התורה עם
המידות בקנה אחד, יותר חשוב לאשה שיהיה בעלה בעל מידות,
ממה שיהיה בעל תורה בלי מידות!

הצלחת הנישואין אינה תלויה במה שיהיה החתן 'למדך' או

אמנם ההפסקה הקצרה שבין מנחה למערב לא היה בה מספיק
פנאי בכדי ללכת לביתו ולשוב לבית הכנסת לפיכך כשסיים לומר
את הקדיש שלאחר מנחה יצא אל החצר שבקדמת בית הכנסת,
בהמתנה אל הקדיש הבא.

הרב החשוב שליט"א שבאותו בית כנסת, מספר הסיפור דגן,
כבר הספיק להבין שאין יהודי זה מעוניין להשתתף בכלום... כי
נבא באמירת הקדיש בלבד, הוא היה יוצא מדי ערב לאחר תפילת
ערבית, וקרא ליהודי שייכנס פנימה לומר את הקדיש' שלו.

מנגד ישבה האחות הבת היחידה של העשיר הנפטר, ועקבה אחר
אחיה, אם אכן עומד הוא בתנאי המבוקש, באמירת קדיש שלוש
פעמים ביום, כפי שגשם בצוואה, שכן מבחינתו מדובר היה
בהפסד של שלוש מיליון דולר (\$3,000,000) שבין ותקליין! – לצורך
כך היא שכרה את שירותיו של 'בלש פרטי', שהחל לעקוב בחשאי
אחר האח מדי יום לראות אם אכן מקיים הוא את חלקו בצוואה.

לאחר כמה ימי מעקב, גילה הבלש לאחות פרט מעניין, שלקראת
הקדיש השלישי הנאמר בכל יום בעת ערב, יוצא רב בית הכנסת אל
החצר לקרוא לו לבן שייכנס פנימה לומר את הקדיש. – מסתבר,
הוסיף החוקר הממולח והמנוסה כממתק סוד, שאם יימנע הרב
מיוזמה זו ולא יקרא לו לאיש, הרי לא יידע מתי הוא זמן התפילה...
וכך יפסיד את הקדיש השלישי של תפילת מעריב!

הבת מיהרה לעשות עסקים... היא התקשרה אל הרב וטענה בפניו
שהוא גורם לה בעקיפין להפסד של מיליוני דולרים! ובהיות שהדבר
מוכח וברור שאין כוונת הבן לתפילה כלל, כי אם אל המטון חשקו...
למה לו לקרוא את האיש פנימה לומר את הקדיש, הלא עדיף
שיישב הרב מן הצד ולא יתערב בענין גורלי כזה, שיש בו הכרעה
של כמה מיליונים לזה או לזה!

אך הרב לא הסכים שתבטל חלילה אמירת הקדיש, ולא שמע לה.
בראותה כי כן הציעה האחות לרב סכום הגון מתוך מה שעתידה
להרויח עבור הוצאות הישיבה שבנשיאותו.

הלך אפוא הרב הנאון להתייעץ בנידון עם אחד מגדולי הדור, ולאחר
שדנו בענין וכבוד ראש פסק אותו גדול, שהיות ולנו דיוע היטב
גדול מעלת הקדיש, כמה טובה גדולה יש בו עבור הנשמה כמבואר
הרבה בספרים לפיכך אין ראוי למנוע אותה הטובה, ועליו להמשיך
לקרוא לבן פנימה לאמירת הקדיש.

כך המשיך הבן תקופה ארוכה, והחזיק היטב בשמירה אדוקה
באמירת הקדיש, כדי להבטיח את שכרו הגדול!

יום אחד לאחר התפילה, כשברך הרב את האיש בברכת 'ערב טוב',
הביע הבן ברכת תודה בפני הרב, והוסיף שמציקה לו מעט שאלה
קטנה:

כיצד זה מטריח הרב החשוב את עצמו כל ערב לצאת במיוחד כדי
לקרוא לי להיכנס לקדיש? מה גם שיש כאן אולי אף מעט זלזול
בכבוד הרב ובכבוד בית הכנסת, כאשר אין אני משתתף בתפילות
עצמם כלום... וגם בין מנחה למערב כשהרב מוסר את השיעור
איני משתתף... האם הרב לא נעלב מהתנהגותי?

הרב פתח פיו בחכמה וכשהחיוך אינו מש משפתיו אמר: האמת
שנפגעתו מכך שאינך משתתף עמו בתפילה ובשיעור, אתה חסד
לנו מאוד! כי כל יהודי מוסיף נזקף באורה של תורה. והרי אם בין
כך נמצא אתה בבית הכנסת, מדוע שלא תישאר בפנים לתפילה
ולשיעור? – ברם לשאלתך בענין טרחתי, איני מקשר כלל בין שני
הדברים והיות שידוע ומאמין אני בגדול חשיבות אמירת הקדיש
שלך לעילוי נשמתו של אביך הנגיד זכורנו לברכה. – כאשר
מקפידים שלומי אמוני ישראל בכל הדורות שלא להפסיד אף קדיש
אחד בשנת האבל! – לפיכך שווה היא טרחתי, לצאת החוצה בכל
יום ולהכניסך לאמירת הקדיש.

הדברים הללו שנאמרו בתן ובנעותו, וכן כל צורת הנהגתו וגישהו
של הרב אליו, השפיעו על לב האיש. ועל אף שזמאו ומעולם
היה רחוק עד מאוד מן התורה ומן המצות, לאחר תקופה ארוכה

ניתן להנציח את העלון לשפות, לברכה והצלחה או ליארציית

		<p>גרפצי'ק טל: 02-5002321</p>	<p>לע"נ החבור שמואל מאיר ז"ל בן יכלחטי"א רבי ישראלי יצחק ולב"ע יח נסלה תנצבה.</p>	<p>לע"נ מרת חיה סאסא בת לאה ולב"ע י' סיון תנצבה.</p>	<p>שרה שיינדל בת סילה רוחה להצלחה בכל העניינים</p>	<p>האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים</p>	<p>יוסף בן סילה רוחה לרפואה שלימה</p>	<p>לע"נ הרב יעקב מיכאל זצ"ל בן החבר הרב ר' ישראל זצ"ל מיינר ולב"ע י' אל תשי"ג תנצבה.</p>
--	---	-----------------------------------	---	--	--	--	---	--

יר"ל ע"י קהילת ישיבת בית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך נזוטן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורין ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענויניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ ההדפסה.
Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173